

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 181/2010-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa o sťažnosti K. T., T., zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaniach vedených pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. T. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaniach vedených pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04 p o r u š e n é b o l o .

2. K. T. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. K. T. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 292,38 € (slovom dvestodeväťdesiatdva eur a tridsaťosem centov), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. E. H., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 181/2010-21 z 8. apríla 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť K. T., T. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04.

Zo sťažnosti vyplýva, že návrhmi podanými okresnému súdu v roku 2004 sa sťažovateľka domáhala dodatočného prerokovania dedičstva po dvoch jej právnych predchodkyňiach, pričom konania o týchto návrhoch boli vedené pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04. Podľa tvrdenia sťažovateľky okresný súd aj napriek tomu, že uznal jej sťažnosť na prietahy v označených konaniach za dôvodnú, naďalej koná v týchto jej veciach so zbytočnými a neodôvodnenými prietahmi, čím sa predlžuje stav jej právnej neistoty, ako aj stav právnej neistoty ostatných dedičov a oddaľuje sa právoplatné prerokovanie dedičstva.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Ako je zrejmé z... priebehu konaní sp. zn. 21 D 2509/04 a 21 D 2905/04 na príslušnom súde, trvajúceho viac ako 5 rokov odo dňa podania návrhu, súdny komisár až po 5 rokoch uskutočnil prvé a jediné pojednávanie, na ktorom došlo k uzavretiu dedičských dohôd, avšak nakoľko tieto dohody neboli z dôvodu maloletosti niektorých účastníkov dohody do dnešného dňa príslušným súdom schválené, neodstránil sa stav právnej neistoty a preto porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov trvá.

Vzhľadom na to, že nejde o skutkovo a právne zložitú vec, nie je zrejmé, prečo súdny komisár vo veci od roku 2005 nebol schopný riadne vec prejednať a rozhodnúť. V postupe notára povereného okresným súdom vykonaním potrebných úkonov v uvedenej dedičskej veci možno zistiť obdobia, keď sa v konaní riadne nepokračovalo bez toho, aby tomu bránila zákonná prekážka. Máme za to, že nezaslanie dohôd na schválenie súdu vedie opäť k ďalšiemu oddialovaniu meritórneho rozhodnutia vo veci samej.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo K. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2509/04 a 21 D 2905/04 bolo porušené.

Okresnému súdu Žilina sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2509/04 a 21 D 2905/04 konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľke K. T. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3 500.- EUR, (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Žilina je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 292,38,- EUR na účet advokátky JUDr. E. H. ... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredseda listom sp. zn. 1 SprS 142/2010 z 24. mája 2010, ktorého súčasťou bolo aj vyjadrenie okresným súdom poverenej súdnej komisárky v skúmaných konaniach zo 14. mája 2010 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedeným vyjadreniam okresného súdu a súdnej komisárky listom zo 14. júna 2010.

2.1 Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„... považujem konanie sťažovateľky za účelové zneužívajúc inštitút ústavnej sťažnosti.

Nesporné je, že konania, ktoré sú predmetom sťažnosti 21 D 2509/04 a 21 D 2905/04 pred Okresným súdom Žilina boli právoplatne skončené vydaním osvedčenia o dedičstve podľa § 175zca, do ktorého bola pojatá dohoda dedičov a ktoré nadobudlo právoplatnosť 18. 1. 2010. Celková dĺžka konania bola pomerne dlhá, avšak považujem ju za priamo úmernú náročnosti dokazovania a zisťovania skutočností pre rozhodnutie (zložitosť sporu po skutkovej stránke).

Vo vyjadrení k priebehu konania a odôvodnení poukazujem v plnom rozsahu na vyjadrenie JUDr. A. M., ktorá vo veci rozhodovala ako súdna komisárka, s ktorým sa stotožňujem. ...

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na neskoré predloženie návrhov na schválenie úkonov maloletých, pričom takéto tvrdenie je v úzkom rozpore so skutočnosťou. Súd bez zbytočného odkladu rozhodol o schválení úkonov maloletých detí (30 P 201/2007, 30 P 303/2007, 30 P 274/2009) a nakoniec celé konania 21 D 2509/04 a 21 D 2905/04 boli skončené právoplatným rozhodnutím dňa 18. 1. 2010.

Osobitne poukazujem na skutočnosť, že sťažovateľka neposkytla súdu žiadny časový úsek pre zjednanie nápravy a odstránenie prípadných zásahov do základných práv sťažovateľky konaním súdu po tom, ako podala sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 a násl. zák. č. 757/2004 Z. z.. Sťažnosť bola podaná dňa 27. 8. 2009, odpoveď na sťažnosť bola zaslaná dňa 24. 9. 2008 a sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy SR je datovaná dňom 28. 9. 2009. Pritom účelom podľa § 64 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. je nie len zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, ale aj odstránenie zistených nedostatkov. Je logické, že nedostatky nemôžu byť odstránené počas vybavenia sťažnosti, najmä, ak spočívajú v neprimeranej dĺžke konania. Túto skutočnosť a právo orgánov riadenia štátnej správy súdov konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky. ...

Nakoľko ústavný súd v danej dobe nemôže poskytnúť ochranu právu sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky, pretože konania v ktorom sa sťažovateľka domáha ochrany boli právoplatne skončené, navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť sťažovateľky odmietol.

Oznamujeme Vám, že súhlasíme s rozhodnutím bez nariadeného ústneho pojednávania a upustením od ústneho pojednávania, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

Okresným súdom poverená súdna komisárka, ktorá prerokúvala dedičské veci sťažovateľky vedené na okresnom súde pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04 a v postupe ktorej sťažovateľka namieta prietahy v konaní, vo svojom vyjadrení, na ktoré sa odvoláva aj podpredseda okresného súdu, uviedla, že sťažnosť sťažovateľky je nedôvodná, účelová a jej argumenty sa nezakladajú na pravde, a to z viacerých dôvodov. Jedným z dôvodov je, že podľa súdnej komisárky sťažovateľka na ochranu svojich práv už účinne využila sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorý následne zjednal v tejto veci adekvátnu nápravu, takže po jej podaní už okresný súd konal plynulo. Súčasne súdna komisárka uviedla, že v prípade ak sťažovateľka nebola spokojná s vybavením svojej sťažnosti predsedom okresného súdu, mala možnosť domáhať sa prešetrenia tohto vybavenia u predsedu Krajského súdu v Žiline, čo však sťažovateľka neurobila. Okrem tohto, podľa súdnej komisárky je nevykonateľný sťažnostný petit sťažovateľky, pretože ňou namietané dedičské konania už boli právoplatne skončené 18. januára 2010. Súdna komisárka poukázala najmä na skutočnosť, že k predĺženiu konania prispela samotná sťažovateľka, pretože pri prerokovaní jej návrhov na dodatočné prerokovanie dedičstva po jej právnych predchodkyňiach neposkytla potrebnú súčinnosť. Aj keď v danom prípade išlo o návrhové konania, v ktorých má procesnú aktivitu vyvíjať najmä navrhovateľ (t. j. sťažovateľka), aby preukázal svoje tvrdenia, a tak uniesol dôkazné bremeno o ním tvrdených skutočnostiach, v danom prípade podľa súdnej komisárky tak nebolo a namiesto sťažovateľky museli ňou tvrdené skutočnosti iniciatívne preukazovať okresný súd a súdna komisárka. Ako dôkaz súdna komisárka poukázala na to, že sťažovateľka v návrhu na dodatočné prerokovanie dedičstva nedostatočne identifikovala parcely, ktoré ako novoobjavené dedičstvo žiadala prerokovať, pretože ich neoznačila číslom parcely, ale iba označením pozemno-knižnej vložky, v ktorej boli vedené, pričom

identifikáciu týchto parciel musel zabezpečiť namiesto sťažovateľky sám okresný súd. Navyše v priebehu konania podľa súdnej komisárky vyšlo dodatočne najavo, že niektoré so sťažovateľkou v návrhu označených parciel už prestali byť vo vlastníctve jej právnych predchodkýň a boli vo vlastníctve iného vlastníka, takže okresný súd musel sám iniciatívne zisťovať dopytom na Slovenskom pozemkovom fonde, či na účet právnych predchodkýň sťažovateľky ako neznámych vlastníkov nebola zložená kúpna cena za odkúpenie ich pozemkov, pričom práve až v dôsledku tohto zisťovania bolo zistené, že predmetom dodatočného prerokovania dedičstva budú nielen sťažovateľkou označené parcely, ale aj peňažná suma ako náhrada za odpredané parcely poručiteľiek. Podľa súdnej komisárky k predĺženiu konania prispelo aj to, že príslušným katastrálnym úradom bola vyhotovená identifikácia prerokúvaných parciel, ktorej správnosť však sťažovateľka namietala, a preto súdna komisárka požiadala o vyhotovenie novej identifikácie dodatočne prerokúvaných parciel, a to na základe telefonickej informácie, ktorá jej bola katastrálnym úradom podaná v tom zmysle, že katastrálnemu úradu musí byť „... doručená nová žiadosť o vyhotovenie identifikácie parciel s tým, že v danom katastrálnom operáte je identifikácia parciel komplikovaná vzhľadom na množstvo nezapísaných listín vo veci výkupu a vyvlastnenia parciel za účelom výstavby automobilky K. a bolo by vhodné, aby dedičia resp. sťažovateľka predložili listiny, ktorými boli nehnuteľnosti poručiteľiek vykúpené, príp. vyvlastnené. V uvedenom prípade však nebolo možné tieto listiny zaobstaráť, nakoľko predmetné zmluvy boli uzatvorené medzi spoločnosťou G. s. r. o. Ž. ako nadobúdateľom a SPF, ako zástupcom neznámych vlastníkov.“.

Následne po vyhotovení novej identifikácie dodatočne v dedičskom konaní prerokúvaných parciel poručiteľiek, z dôvodu zistených rozdielov medzi touto identifikáciou a pôvodne katastrálnym úradom spracovanou identifikáciou (podľa zistenia bolo odkúpených viac pozemkov poručiteľiek oproti pôvodnému zisteniu), bol opätovne súdnou komisárkou urobený dopyt na Slovenský pozemkový fond, na základe čoho bolo zistené, že v prospech poručiteľiek sťažovateľky bola zložená vyššia finančná suma za predaj ich pozemkov, než aká vyplývala z pôvodného zistenia na podklade pôvodnej identifikácie týchto parciel. Podľa tvrdenia súdnej komisárky sťažovateľka doložila vyjadrenie Slovenského pozemkového fondu o celkovej sume finančnej čiastky v prospech poručiteľiek až 3. februára 2009, pričom už 13. februára 2009 bola uzatvorená dedičská dohoda.

Súdna komisárka označila za nepravdivé aj tvrdenie sťažovateľky, že vo veci bolo súdnou komisárkou nariadené iba jedno pojednávanie na 13. február 2009, pretože podľa jej tvrdení sa vo veci uskutočnilo pojednávanie aj 30. marca 2006, pričom v tejto súvislosti tiež uviedla, že „Do dnešného dňa mi nie sú známe skutočnosti, pre ktoré sa v súdnom spise zn.: 21 D 2509/04, nenachádza zápisnica z pojednávania zo dňa 30. 3. 2006...“.

V súvislosti so sťažovateľkou namietaným zdĺhavým postupom súdnej komisárky po uzatvorení dedičskej dohody z 13. februára 2009, ktorá ju z dôvodu maloletosti niektorých dedičov predložila na schválenie okresnému súdu až 26. augusta 2009, súdna komisárka vo svojom vyjadrení uviedla:

„Dňa 13. 02. 2009 bola v oboch vyššie uvedených veciach uzavretá dedičská dohoda a zároveň v ten istý deň bol vypracovaný podnet na začatie konania vo veci schválenia právneho úkonu zákonného zástupcu maloletých dedičov, nakoľko dvaja z dedičov boli maloletými osobami. Avšak krátko po pojednávaní sťažovateľka oznámila, že pravdepodobne jedna z parciel..., nemala byť prejednaná, nakoľko má za to, že túto parcelu nadobudla darom na základe zmluvy registrovanej ŠN Žilina, č. k. RI 219/70, ktorá pri vyhotovovaní identifikácie parc. č. ... nebola braná do úvahy a žiadala dedičskú dohodu opraviť. Nakoľko bola sťažovateľka v inej dedičskej veci..., predvolaná na pojednávanie na tunajší Notársky úrad na deň 20. 2. 2009, navrhla, že predmetnú zmluvu, č. k.: RI 219/70 doloží a prípadne bude žiadať o vykonanie opravy identifikácie predmetnej parcely, alebo vylúčenie tejto parcely zo súpisu novoobjaveného dedičstva. Avšak po preštudovaní zmluvy, č. k.: RI 219/70 súdny komisár zistil, že predmetná parcela nebola konkrétne v zmluve označená ako predmet daru tak, ako iné nehnuteľnosti. Sťažovateľka bola poučená, že na základe takejto zmluvy nedošlo v evidencii nehnuteľnosti k zápisu vlastníckeho práva k predmetnej parcele v prospech obdarovaných a naďalej je poručiiteľka spoluvlastníčkou. ...

Sťažovateľka bola poučená, že ak táto položka aktív novoobjaveného majetku poručiiteľky ostane sporná podľa § 175k ods. 3/ O. s. p. nebude sa na túto položku prihliadať, avšak v takom prípade by muselo dôjsť k zmene dedičskej dohody. Na pojednávaní dňa 13. 2. 2009 sa sťažovateľka a ani jej právna zástupkyňa o tejto skutočnosti nezmienili.

Po osobnom dohovore so sťažovateľkou, som vyhovel jej žiadosti a nepredložila som dedičské spisy sp. zn. 21 D 2509/04 a 21 D 2905/04 OS Žilina, s tým, že tieto budú OS

Žilina v súlade so žiadosťou sťažovateľky predložené v závislosti od výsledku preverenia vlastníckeho práva jednej z porúčiteľiek k predmetnej parcele u Správy katastra. Urobila som tak v záujme dedičov, aby dedičstvo bolo prejednané bez ďalších následkov, ktoré by v budúcnosti bolo ťažšie odstraňovať. ...

Napriek skutočnosti, že dôkazné bremeno tvrdenia bolo na sťažovateľke, poverila som aj svojho zamestnanca, aby preveroval u Správy katastra danú skutočnosť. Bolo zistené, že identifikácia kom. parc. č. ... bola vyhotovená správne. Na základe zmluvy RI 219/70, v ktorej nie je zmienka o kom. parc. č. ... nedošlo k zápisu vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky a jej manžela. ... O tomto postupe sťažovateľka zrejme svoju právnu zástupkyňu vôbec neinformovala.

... približne v mesiaci august 2009, sa právna zástupkyňa sťažovateľky telefonicky informovala u ďalšieho zamestnanca Notárskeho úradu, p. L. P., z akého dôvodu neboli spisy doručené OS Žilina za účelom ďalšieho konania, nakoľko navrhovateľka sa domáha vyplatenia finančnej náhrady z depozitu SPF. Právna zástupkyňa sťažovateľky trvala na tom, aby spisy boli urýchlene doručené súdu, bez ohľadu na požiadavku sťažovateľky, ktorá sa bude riešiť v inom konaní.

Na základe toho boli dňa 26. 08. 2009 spisy 21 D 2905/2004 a 21 D 2509/2004 doručené zamestnancom tunajšieho Notárskeho úradu OS Žilina, dňa 09. 11. 2009 bol OS Žilina v oboch dedičských veciach vydaný rozsudok vo veci schválenia dedičskej dohody, ktorú za mal. dedičov uzavrela ich zákonná zástupkyňa. Rozsudok v oboch dedičských veciach nadobudol právoplatnosť dňa 10. 12. 2009. Dňa 18. 1. 2010 bolo v dedičských veciach 21 D 2905/2004 a 21 D 2509/2004 vydané Osvedčenie o dedičstve, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 1. 2010.“

Okresným súdom poverená súdna komisárka vo svojom vyjadrení ďalej uviedla:

„Nie je možné brať dobu konania ako jeden súvislý celok, tak ako sa to snaží navodiť sťažovateľka. Celú dobu je z hľadiska opísaného skutkového stavu nutné rozdeliť do 4 samostatných období:

1. Doba od podania návrhu do momentu pridelenia spisu mne ako súdnej komisárke: uvedená doba trvala približne jeden rok. V tomto štádiu konania sťažovateľka nerešpektovala uznesenie OS Žilina a nedoložila listiny preukazujúce vlastnícke právo

poručiteľiek. Naopak, snažila sa zbaviť svojej dôkaznej povinnosti označením Správy katastra, ktorá mala uvedené podklady zabezpečiť. V uvedenom prípade bolo OS Žilina navrhovateľke pozhovené napriek tomu, že súd mohol procesne rozhodnúť, nakoľko sťažovateľka sama nepreukázala existenciu novoobjaveného majetku poručiteľiek, pričom však ďalším postupom vo veci nepoškodil sťažovateľku na jej právach, práve naopak, poskytol jej účinnú právnu ochranu.

2. Doba od pridelenia spisu súdnej komisárke po dohodu dedičov: uvedená doba trvala približne 3 roky, pričom rovnako ako vo vyššie uvedenom prípade doba trvania bola zapríčinená nedostatočnou súčinnosťou a čiastočnou pasivitou sťažovateľky, ktorá bola suplovaná aj činnosťou úradu súdneho komisára v snahe riadne určiť okruh dedičov a identifikovať novoobjavený majetok. Táto činnosť bola faktickými úkonmi vo veci odsúhlasená aj zo strany sťažovateľky, ktorá sa sama domáhala riadnej identifikácie majetku poručiteľiek. Sťažnosť sťažovateľky pritom na tieto dve obdobia trvania konania nesmeruje. Máme za to, že je to aj z dôvodu, že si uvedomuje činnosť súdu a súdneho komisára v jej prospech a jej priaznivé dôsledky v prospech dedičov.

3. Doba od dohody dedičov po doručenie hotového spisu OS Žilina: uvedená doba trvala cca 6 mesiacov a opätovne bola zapríčinená žiadosťou sťažovateľky, ktorá žiadala jednu z parciel vyňať z dedičstva, nakoľko nie je majetkom poručiteľky, keďže jej bola v minulosti darovaná. Ani uvedené tvrdenia však nedokázala vierohodne preukázať. Spisový materiál bol pritom OS Žilina zaslaný ihneď ako sťažovateľka resp. jej právna zástupkyňa oznámili súdnemu komisárovi, že netrujú na jej vyňatí.

4. Doba od doručenia spisu OS Žilina po právoplatné skončenie veci: uvedená doba trvala necelých 5 mesiacov, vrátane vybavovania sťažnosti zaslanej predsedovi OS Žilina. Počas tohto obdobia nie sú sťažovateľkou namietané žiadne zbytočné prieťahy. ...

Sťažovateľke navyše bola poskytnutá nadštandardná ochrana jej práv, keďže v konaní došlo k rozšíreniu majetku poručiteľiek. ... K ustáleniu predmetu dedičstva došlo 3. 2. 2009, kedy mi boli doručené nové vyjadrenia SPF k nároku na vyplatenie finančnej čiastky z depozitu. Pojednávane bolo vytýčené na 13. 2. 2009.

... aj v tomto vyjadrení som priznala, že môj postup nebol celkom štandardný a niektoré úkony mohli byť vykonané aj skôr, ale keby sa tak stalo v období do 3. 2. 2009, bolo by to na úkor sťažovateľky a dedičov, nakoľko dedičstvo by bolo prejednané v menšom

rozsahu, čo zo skutkového stavu jednoznačne vyplýva. Je pravdou, že v období po 13. 2. 2009, kedy bola schválená dohoda dedičov som mohla postupovať vo vzťahu k sťažovateľke prísne formálne. To znamená, že som mohla spis zaslať súdu na schválenie úkonov maloletých dedičov a na žiadosť sťažovateľky neprihliadať s tým, že pokiaľ bude s konečným osvedčením nespokojná môže postupovať v súlade s ust. § 175 zca O. s. p. a do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 1751 až 175z O. s. p., nakoľko sťažovateľka na poučenie, že ak predmetná položka aktív novoobjaveného majetku poručiteľky ostane sporná podľa § 175k ods. 3/ O. s. p. nebude sa na túto položku prihliadať a potrebu zmeny dedičskej dohody v primeranom čase nereagovala. K uvedenému postupu som vzhľadom na dovtedajší priebeh konania nepristúpila, nakoľko v dovtedajšom konaní nebolo ničím výnimočné, že sťažovateľka reagovala na podnety so značným časovým odstupom. Aj v tomto prípade som bola vedená snahou sťažovateľke vyhovieť a zabezpečiť, aby dedičstvo bolo prejednané spôsobom, ktorý zabezpečí usporiadanie a istotu v právnych vzťahoch a predídeme sporom. Akonáhle sťažovateľka od svojej požiadavky ustúpila, bol spis bezodkladne predložený OS Žilina. ...

Je teda zrejmé, že nebyť postupu súdu a súdnej komisárky, sťažovateľka by zrejme nemala v uvedených konaniach v zmysle ňou podaného návrhu prejednanú žiadnu finančnú hotovosť, od ktorej si momentálne odvodzuje svoj nárok na zaplatenie finančného zadostučinenia.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniam okresného súdu a súdnej komisárky okrem iného uviedla:

„V žiadnom prípade sťažovateľka nemá výhrady voči procesnému postupu vecne a miestne príslušného okresného súdu. Práve naopak Okresný súd v Žiline urýchleným nariadením termínu pojednávania vo veci schválenia dedičských dohôd uzavretých pred súdnou komisárkou, napomohol uplatneniu zákonných práv účastníčky konania.

Trváme však na tom, že sťažnosť proti porušovaniu základného práva na súdnu ochranu súdnou komisárkou JUDr. A. M. je dôvodná. Zo spisového materiálu Okresného súdu v Žiline musí jednoznačne vyplývať to, že prieťahy v dedičských konaniach neboli vyvolané jednou zo zákonných dedičov - sťažovateľkou.

Sťažovateľka nemá vedomosť o tom, z akého podnetu rozšírila okruh aktív dedičstva súdna komisárka. Vo svojom vyjadrení súdna komisárka uvádza, že súdna tajomníčka vykonávala z vlastnej iniciatívy dopyty vzťahujúce sa k zisteniu rozsahu aktív dedičstva. Rovnako argumentuje „nadštandardným prístupom“ zamestnankýň svojho notárskeho úradu..., s čím v žiadnom prípade nemôžeme súhlasiť. Sťažovateľka totiž jednoznačne ohraničila predmet konania a preto v týchto návrhových konaniach súdna komisárka sťažovateľke viac uškodila, než pomohla. Do aktív dedičstva vedeného pod č. 15D 176/2006 z vlastnej iniciatívy zahrnula aj nehnuteľnosť, ktorej už sťažovateľka bola výlučnou vlastníčkou a preto sa v súčasnej dobe pokúša o mimosúdne urovnanie svojho spoluvlastníckeho práva s nadobúdateľmi dedičstva. ... Teraz prebiehajúce jednanie o mimo súdnom urovnaní tak len navyšuje neefektívne výlohy sťažovateľky vyvolané ultra petitom súdnej komisárky. ...

Sťažovateľka sa opakovane osobne dostavovala na Notársky úrad súdnej komisárky JUDr. M., kde v sprievode svojej dcéry V. T., žiadala o urýchlený postup v rámci dedičských konaní. Nikdy s ňou nejednala súdna komisárka a jej zamestnankyne to zdôvodňovali jej neprítomnosťou na pracovisku. Po prevzatí zastúpenia som ako splnomocnená zástupkyňa účastníčky konania písomne žiadala o urýchlený postup pri vybavovaní veci. Po opakovaných telefonických a osobných urgenciách u zamestnankýň notárskeho úradu som bola donútená podať Okresnému súdu v Žiline na podnet sťažovateľky sťažnosť na postup súdneho komisára. ... Konania vo veciach samých od podania návrhov presahujú v každom 6 rokov. ...

V plnom rozsahu sa sťažovateľka spolieha na objektívne posúdenie dôvodnosti sťažnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky a to v zmysle obsahu spisových materiálov a nie podľa zavádzajúcich informácií súdnej komisárky.

Z vyššie uvedeného dôvodu oznamujem v mene zastúpenej, že súhlasím s tým, aby... Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúcich súdnych spisov ústavný súd zistil tento priebeh a stav konaní vedených okresným súdom pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04:

Konanie vedené pod sp. zn. 21 D 2509/04:

- 23. september 2004 – sťažovateľka sa návrhom podaným okresnému súdu domáhala znovuprejednania novoobjaveného majetku po poručiťke (J. Š., rod. K. – Š.), po ktorej bolo dedičstvo pôvodne prerokované pod sp. zn. 3 D 1421/80,
- 27. december 2004 – okresný súd uznesením vyzval sťažovateľku, aby k návrhu pripojila listinné dôkazy (dedičské rozhodnutia, výpisy z pozemkovej knihy),
- 4. marec 2005 – sťažovateľka žiadala okresný súd o predĺženie lehoty na predloženie listinných dôkazov, pretože katastrálny úrad kvôli nadmernej zaťažnosti (hromadný výkup pozemkov v lokalite, v ktorej sa nachádzali aj sporné parcely, kvôli výstavbe spoločnosti K.) stále nevybavil jej žiadosť zo 7. januára 2005,
- 12. máj 2005 – sťažovateľka predložila vyžiadané listinné dôkazy s tým, že príslušný katastrálny úrad jej na jej žiadosť oznámil, že výpisy z pozemkovej knihy doručí katastrálny úrad priamo okresnému súdu,
- 4. október 2005 – okresný súd vyzval Slovenský pozemkový fond, aby oznámil výšku finančných prostriedkov za odpredaj pozemkov, ktoré sťažovateľka žiadala prerokovať po poručiťke ako novoobjavené dedičstvo, pretože okresný súd zistil (z dokladov zaslaných

katastrálnym úradom, ktorý vyhotovil identifikáciu parciel 19. apríla 2005), že tieto pozemky boli scudzené, a teda už nie sú vedené na poručiťku, ale na inú osobu,

- 14. október 2005 – Slovenský pozemkový fond reagoval na výzvu okresného súdu,
- 28. november 2005 – okresný súd poveril znovuprejednaním dedičstva súdnu komisárku JUDr. M.,
- 30. november 2005 – spis bol doručený poverenej súdnej komisárke,
- 27. marec 2006 – dedičia po poručiťke splnomocnili sťažovateľku, aby ich v konaní zastupovala,
- 3. apríl 2006 – súdna komisárka žiadala okresný súd, aby určil maloletým dedičom kolízneho opatrovníka, za ktorého navrhovala sťažovateľku,
- 24. apríl 2006 – okresný súd uznesením sp. zn. 21 P 93/06 určil sťažovateľku za kolíznu opatrovníčku pre maloletých dedičov,
- 7. marec 2007 – súdna komisárka (po upozornení sťažovateľkou, že v katastrálnom úradom spracovanej identifikácii parciel sú nezrovnalosti) vypracovala žiadosť adresovanú príslušnému katastrálnemu úradu, aby zaslal výpisy z pozemkovej knihy k prerokúvaným nehnuteľnostiam, pričom túto žiadosť si v tento deň osobne prevzala sťažovateľka pre účely jej doručenia katastrálnemu úradu,
- 19. marec 2007 – katastrálny úrad vypracoval novú identifikáciu prerokúvaných parciel,
- 23. január 2008 – na žiadosť sťažovateľky bol súdnou komisárkou uskutočnený dopyt na Slovenský pozemkový fond týkajúcich sa aktuálnych údajov o finančnej čiastke zloženej na účet poručiťky za odkúpenie jej majetku ako neznámeho vlastníka, resp. za jeho vyvlastnenie (uvedený dopyt bol uskutočnený z dôvodu nezrovnalostí zistených medzi pôvodnou a novou identifikáciou sporných parciel, na čo upozornila sťažovateľka),
- 29. január 2009 – sťažovateľka predložila list od Slovenského pozemkového fondu, podľa ktorého finančné prostriedky získané predajom novoobjaveného majetku po poručiťke majú byť predmetom dedenia, a súčasne predložila plnú moc udelenú advokátke na zastupovanie z 1. decembra 2008,
- 13. február 2009 – súdna komisárka uskutočnila pojednávanie, na ktorom dedičia uzatvorili dedičskú dohodu týkajúcu sa vysporiadania novoobjaveného majetku po poručiťke,

- 26. august 2009 – súdna komisárka zaslala okresnému súdu podnet na schválenie dedičskej dohody za maloletých dedičov,
- 9. november 2009 – okresný súd rozsudkom č. k. 30 P 274/09-93 schválil dohodu maloletých dedičov.

Konanie vedené pod sp. zn. 21 D 2905/04:

- 11. november 2004 – sťažovateľka sa návrhom podaným okresnému súdu domáhala znovuprejednaní dedičstva po zomrelej poručiťke (K. Š. – K., rod. P.) v súvislosti s jej novoobjaveným majetkom, pričom pôvodne bolo dedičstvo po poručiťke prerokované pod sp. zn. D 732/94,
- 24. január 2005 – okresný súd uznesením uložil sťažovateľke, aby doložila listinné dôkazy týkajúce sa nehnuteľností, ktoré žiadala po poručiťke prerokovať,
- 4. marec 2005 – sťažovateľka žiadala okresný súd o predĺženie lehoty na predloženie listinných dôkazov, pretože katastrálny úrad kvôli nadmernej zaťažnosti (hromadný výkup pozemkov v lokalite, v ktorej sa nachádzali aj sporné parcely, kvôli výstavbe spoločnosti K.) stále nevybavil jej žiadosť z 10. februára 2005,
- 12. máj 2005 – sťažovateľka predložila vyžiadané listinné dôkazy s tým, že príslušný katastrálny úrad jej na jej žiadosť oznámil, že výpisy z pozemkovej knihy doručí katastrálny úrad priamo okresnému súdu,
- 13. september 2005 – okresný súd vyzval Slovenský pozemkový fond, aby oznámil výšku finančných prostriedkov, ktoré boli získané predajom novoobjaveného majetku poručiťky, pretože okresný súd zistil (z dokladov zaslaných katastrálnym úradom, ktorý vyhotovil identifikáciu parciel 19. apríla 2005), že tieto pozemky boli scudzené, a teda už nie sú vedené na poručiťku, ale na inú osobu,
- 17. október 2005 – Slovenský pozemkový fond reagoval na výzvu okresného súdu,
- 26. október 2005 – okresný súd poveril znovuprejednaním dedičstva po poručiťke súdnu komisárku JUDr. A. M.,
- 31. október 2005 – spis bol doručený poverenej súdnej komisárke,
- 17. december 2008 – sťažovateľka žiadala súdnu komisárku o nariadenie pojednávania,

- 1. február 2009 – dedičia poručiťky udelili plnú moc sťažovateľke, aby ich zastupovala v konaní, a súčasne sťažovateľka predložila splnomocnenie z 1. decembra 2008, ktoré udelila advokátke,
- 13. február 2009 – v úrade súdnej komisárky sa uskutočnilo pojednávanie týkajúce sa prerokovania novoobjaveného majetku poručiťky, na ktorom dedičia uzatvorili dedičskú dohodu,
- 26. august 2009 – súdna komisárka zaslala okresnému súdu podnet na schválenie dedičskej dohody za maloletých dedičov,
- 9. november 2009 – okresný súd rozsudkom č. k. 30 P 274/09-89 schválil dohodu maloletých dedičov.

Ústavný súd na notárskom úrade poverenej súdnej komisárky zistil, že všetky úkony vykonané v predmetných dedičských konaniach súdnou komisárkou sú zdokumentované v súdnych spisoch, pričom súdna komisárka nevedie žiadny iný spis, z ktorého by mohli byť zrejme ďalšie procesné úkony a po vydaní osvedčenia o dedičstve súdnej komisárke ostáva iba toto osvedčenie a celý súdny spis bol vrátený okresnému súdu.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04 o dodatočné prerokovanie dedičstva došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ku konaniu vedenému pod sp. zn. 21 D 2509/04 (Dnot 317/05)

1. Pokiaľ ide o zložitost' veci, ústavný súd je toho názoru, že dedičské konanie tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, výklad a používanie právnej úpravy v dedičských veciach sú stabilizované, a preto ich z právneho hľadiska nemožno považovať za právne zložité. Pokiaľ ide o skutkovú zložitost', ústavný súd pripúšťa, že z hľadiska potreby ustálenia faktického stavu veci (rozsahu predmetu dodatočného prejednávania dedičstva) by sa konanie dalo považovať po skutkovej stránke za náročnejšie, avšak v danom prípade to nebola táto skutočnosť, ktorá prispela k celkovému predĺženiu konania.

Ústavný súd sa v tomto smere (posúdenie faktickej zložitosti konania) nemôže bezvýhradne stotožniť s obrannou argumentáciou súdnej komisárky, s ktorou sa v celom rozsahu stotožnil aj okresný súd, a to, že sťažovateľka preniesla celú procesnú aktivitu pri zisťovaní skutkového stavu na okresný súd a na súdnu komisárku, ktorí mali tento skutkový stav zisťovať z ich vlastnej iniciatívy namiesto sťažovateľky. Už v počiatocnom štádiu konania sťažovateľka adekvátne reagovala na uznesenie okresného súdu z 27. decembra 2004, aby doplnila svoje podanie, na základe čoho sťažovateľka už 7. januára 2005 požiadala príslušný katastrálny úrad o zaslanie potrebných listín, na podklade ktorých potom okresný súd urobil dopyt na Slovenský pozemkový fond, a to 4. októbra 2005, pričom odpoveď na túto výzvu mu bola doručená už 14. októbra 2005, takže toto zisťovanie skutkového stavu nemohlo objektívne prispieť k predĺženiu konania. Opakované zisťovanie rozsahu predmetu dodatočného prerokovania dedičstva bolo nevyhnutné z dôvodu pochybností sťažovateľky o správnosti katastrálnym úradom poskytnutých informácií; toto podozrenie sa napokon aj potvrdilo. Súdna komisárka na žiadosť sťažovateľky totiž 7. marca 2007 vypracovala výzvu pre katastrálny úrad na vypracovanie novej identifikácie sporných parciel, pričom táto bola katastrálnym úradom spracovaná už 19. marca 2007. O skutkovej zložitosti prerokovanej veci nesvedčí ani to, že Slovenský pozemkový fond na následnú výzvu súdnej komisárky z 23. januára 2008 týkajúcu sa upresnenia finančnej čiastky zloženej na účet poručiteľky za odpredaj jej pozemkov reagoval až 29. januára 2009.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v skúmanom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu označeného základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v správaní sťažovateľky nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by podstatnou mierou prispela k predĺženiu konania a ktorú by bolo treba pripísať na jej ťarchu.

Podľa názoru ústavného súdu nebolo možné od sťažovateľky spravodlivo očakávať, že okresnému súdu predloží bezvadnú identifikáciu sporných parciel, t. j. parciel poručiťky, ktoré žiadala prerokovať v dodatočnom dedičskom konaní, keďže aj samotný katastrálny úrad priznal, že v evidencii týchto parciel sú nezrovnalosti z dôvodu nárastu veľkého množstva predajov a vyvlastnení pozemkov v tejto lokalite kvôli výstavbe automobilovej spoločnosti K., pričom o tejto skutočnosti svedčí napokon aj fakt, že katastrálny úrad vypracoval v danom prípade dve rozdielne identifikácie sporných parciel. Okrem tohto sťažovateľka na výzvy okresného súdu, ako aj na výzvy súdnej komisárky reagovala v adekvátnych časových intervaloch, ktoré pri hodnotení priesťahov v skúmanom konaní nemožno považovať za také, ktoré by podstatne ovplyvnili dĺžku tohto konania.

3. Napokon ústavný súd skúmal aj postup okresného súdu v predmetnom dedičskom konaní a v tejto súvislosti poukazuje na to, že už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti judikoval, že úkony notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu, a preto aj nimi možno spôsobiť zbytočné priesťahy, za ktoré nesie zodpovednosť všeobecný súd (III. ÚS 47/00, I. ÚS 232/09).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd preskúmaním postupu okresného súdu a súdnej komisárky zistil, že okresný súd na identifikáciu sporných parciel vypracovanú katastrálnym úradom 19. apríla 2005 (ktorú katastrálny úrad spracoval na žiadosť sťažovateľky zo 7. januára 2005, ktorá o ňu žiadala na základe uznesenia okresného súdu z 27. decembra 2004) reagoval až 4. októbra 2005, keď okresný súd na základe zistení z tejto identifikácie parciel adresoval výzvu Slovenskému pozemkovému fondu (t. j. viac ako 5 mesiacov). Ústavný súd ďalej zistil, že súdna komisárka bola bez existencie

akejkoľvek zákonnej prekážky nečinná od 24. apríla 2006, keď okresný súd uznesením určil maloletým dedičom kolízneho opatrovníka, do 7. marca 2007, keď súdna komisárka po upozornení na nedostatky už spracovanej identifikácie a na žiadosť sťažovateľky vypracovala žiadosť pre katastrálny úrad o vyhotovenie novej identifikácie sporných parciel (t. j. viac ako 10 mesiacov). Následne po spracovaní identifikácie sporných parciel katastrálnym úradom 19. marca 2007, na základe ktorých vyšli najavo nové zistenia o rozsahu predmetu dodatočného dedičského konania, súdna komisárka opäť na žiadosť sťažovateľky až 23. januára 2008 spracovala dopyt na Slovenský pozemkový fond týkajúci sa výšky finančnej sumy zloženej v prospech poručiteľky za odpredané, resp. jej vyvlastnené pozemky (t. j. viac ako 10 mesiacov). Napokon po uzatvorení dedičskej dohody dedičmi 13. februára 2009 súdna komisárka zaslala spis okresnému súdu na jej schválenie za maloletých dedičov až po takmer 6 mesiacoch, a to 26. augusta 2009, pričom v súvislosti s týmto obdobím ústavný súd nemôže prihliadnuť na obrannú argumentáciu súdnej komisárky, že tak urobila na žiadosť samotnej sťažovateľky, pretože o tejto skutočnosti nie je v súdnom spise žiadny úradný záznam, resp. žiadosť sťažovateľky, ktorou by sa eventuálne domáhala odkladu zaslania spisu okresnému súdu, ktoré dôkazy by verifikovali tvrdenia súdnej komisárky.

Ústavný súd tak v skúmanom postupe okresného súdu a súdnej komisárky v konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2509/04 zistil nečinnosť v trvaní celkovo viac ako 2 roky a 7 mesiacov.

Ku konaniu vedenému pod sp. zn. 21 D 2905/04 (Dnot 299/05)

1. Pokiaľ ide o zložitosť veci, ústavný súd aj v tomto prípade konštatuje, že dedičské konanie tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, výklad a používanie právnej úpravy v dedičských veciach sú stabilizované, a preto ich z právneho hľadiska nemožno považovať za právne zložité. Pokiaľ ide o skutkovú zložitosť, ústavný súd pripúšťa, že z hľadiska potreby ustálenia faktického stavu veci (rozsahu predmetu dodatočného prejednávania dedičstva) by sa konanie dalo považovať po skutkovej stránke za

náročnejšie, avšak ani v tomto prípade táto skutočnosť neprispela k celkovému predĺženiu konania.

V tomto smere (posúdenie faktickej zložitosti konania) sa ústavný súd ani v tomto prípade nemôže bezvýhradne stotožniť s obrannou argumentáciou súdnej komisárky, s ktorou sa v celom rozsahu stotožnil aj okresný súd, a to, že sťažovateľka preniesla celú procesnú aktivitu pri zisťovaní skutkového stavu na okresný súd a na súdnu komisárku, ktorí mali tento skutkový stav zisťovať z ich vlastnej iniciatívy namiesto sťažovateľky, a to z dôvodov, ktoré ústavný súd uviedol už v bode 1 pri vyhodnotení postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2509/04.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v skúmanom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu označeného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v správaní sťažovateľky nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by podstatnou mierou prispela k predĺženiu konania a ktorú by bolo treba pripísať na jej ťarchu, pričom v ďalších dôvodoch sa ústavný súd opätovne odvoláva na svoje konštatovania uvedené už v bode 2 pri vyhodnocovaní postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2509/04.

3. Napokon ústavný súd aj v tomto prípade skúmal postup okresného súdu v predmetnom dedičskom konaní, pričom zo súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 21 D 2905/04 zistil, že v po 31. októbri 2005, keď bol dedičský spis predložený súdnej komisárke, je jej ďalší najbližší procesný úkon evidovaný až 13. februára 2009, keď dedičia vrátane sťažovateľky uzatvorili v konaní pred súdnou komisárkou dedičskú dohodu. V tomto období nie je v spise evidované žiadne uznesenie okresného súdu o určení kolízneho opatrovníka maloletým dedičom pre účely aj tohto dedičského konania, ani žiadne výzvy týkajúce sa zisťovania predmetu dedenia v tomto konaní adresované či už katastrálnemu úradu, alebo Slovenskému pozemkovému fondu. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že aj v prípade tvrdenia, že vzhľadom na identickosť predmetu dedenia a okruh dedičov v obidvoch skúmaných konaniach súdna komisárka tieto výzvy urobila v rámci konania vedeného pod sp. zn. 21 D 2509/04, a preto ich nepovažovala za potrebné opakovať

aj v konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2905/04, ústavný súd podotýka, že zo súdneho spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 21 D 2509/04 zistil, že z označenia výziev súdnej komisárky, ako aj z odpovedí či už katastrálneho úradu, alebo Slovenského pozemkového fondu na tieto výzvy vyplýva, že boli robené iba pre účely konania vedeného pod sp. zn. 21 D 2509/04, a nie aj ku konaniu vedenému pod sp. zn. 21 D 2905/04, obdobne je to aj v prípade uznesenia okresného súdu o určení kolízneho opatrovníka maloletým dedičom, ktorý im bol určený len pre účely konania vedeného pod sp. zn. 21 D 2509/04. Aj v prípade, že by ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2905/04 predsa len zohľadnil časovú postupnosť úkonov súdnej komisárky, tak ako to vyplýva zo súbežne prebiehajúceho konania vedeného pod sp. zn. 21 D 2509/04, ústavný súd by musel zhodne konštatovať prieťahy v konaní v trvaní od 24. apríla 2006, keď okresný súd uznesením určil maloletým dedičom kolízneho opatrovníka (v spise nie je evidované, pozn.), do 7. marca 2007, keď súdna komisárka po upozornení na nedostatky už spracovanej identifikácie a na žiadosť sťažovateľky vypracovala žiadosť pre katastrálny úrad o vypracovanie novej identifikácie sporných parciel (t. j. viac ako 10 mesiacov), a tiež od 19. marca 2007, keď katastrálny úrad vypracoval novú identifikáciu sporných parciel, do 23. januára 2008, keď súdna komisárka na základe zistení zo spracovanej identifikácie spracovala dopyt na Slovenský pozemkový fond týkajúci sa výšky finančnej sumy zloženej v prospech poručiťky za odpredané, resp. jej vyvlastnené pozemky (t. j. viac ako 10 mesiacov).

Napokon ústavný súd aj v tomto konaní zistil, že po uzatvorení dedičskej dohody dedičmi 13. februára 2009 súdna komisárka zaslala spis okresnému súdu na jej schválenie za maloletých dedičov až po takmer 6 mesiacoch, a to 26. augusta 2009, pričom v súvislosti s týmto obdobím ústavný súd nemôže ani tu prihliadnuť na obrannú argumentáciu súdnej komisárky, že tak urobila na žiadosť samotnej sťažovateľky, pretože o tejto skutočnosti nie je v súdnom spise žiadny úradný záznam, resp. žiadosť sťažovateľky, ktorou by sa eventuálne domáhala odkladu zaslania spisu okresnému súdu, ktoré dôkazy by verifikovali tvrdenia súdnej komisárky.

Okrem uvedeného ústavný súd podotýka, že okresný súd pochybil aj pri vyhlásení rozsudku č. k. 30 P 274/09-89 z 9. novembra 2009, ktorým schvaľoval dohodu dedičov uzatvorenú 13. februára 2009 v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. 21 D 2905/04,

Dnot 299/05, pretože vo výroku tohto rozsudku síce uviedol, že ide o dedičské konanie po poručiťelke K. Š. – K., rod. P., avšak chybné uviedol spisovú značku tohto konania, a to „sp. zn. 21 D 2509/2004“.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd zistil v postupe okresného súdu v konaní vednom pod sp. zn. 21 D 2905/04 priet'ahy v celkovej dĺžke 2 roky a 2 mesiace.

Vychádzajúc z uvedených zistení ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu (vrátane postupu súdnej komisárky) v konaniach vedených pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. Vzhľadom na to, že obidve s'ťažovateľkou napádané dedičské konania po podaní jej s'ťažnosti (1. októbra 2009) boli už právoplatne skončené (18. januára 2010), ústavný súd dospel k záveru, že právna neistota s'ťažovateľky bola týmto odstránená a nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu, aby vo veciach vedených pod sp. zn. 21 D 2509/04 a sp. zn. 21 D 2905/04 konal bez zbytočných priet'ahov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

S'ťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 3 500 €.

Vzhľadom na okolnosti daných vecí ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre s'ťažovateľku dostatočným zadost'učinením.

Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadost'učinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti oboch prípadov (identickosť účastníkov a predmetu dedenia) považuje za primerané v sume 2 000 €, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si ju uplatnila v sume 292,38 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 245,70 € vrátane režijného paušálu a náhrada za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu zo 14. júna 2010) v sume 127,44 €. Sťažovateľke tak vznikol nárok na úhradu trov konania v celkovej sume 373,14 €.

Vzhľadom na to, že právna zástupkyňa si uplatnila úhradu trov len vo výške 292,38 €, ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov len vo výške uplatneného nároku tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2010